

Na ztracené vartě české disciplíny mezinárodních vztahů

The Lost Watch of the Czech Discipline of International Relations

ONDŘEJ DITRYCH

Institute of International Relations Prague, Czech Republic

E-MAIL

ditrych@iir.cz

DOI

<https://doi.org/10.32422/mv-cjir.502>

Snaha utvářet svébytný český obor mezinárodních vztahů, chápaný nejen jako prostý souhrn materiálních skutečností, ale i společenství distinktivních sdílených idejí a praxe (*community of practice*) (WENGER 1998) v duchu metodologického nacionalismu (WIMMER – GLICK SCHILLER 2002) a v podmínkách semiperiferie systému globalizované produkce vědění (SRV. RŮŽIČKA 2016; DRULÁK 2009), byla od počátku prohranou bitvou.¹ Byla i snahou normativně kontroverzní. Nesejde na tom, zda bylo cílem vytvořit ostrovní Utopii, jež by byla emancipována na globálních strukturálních silách – ve skutečnosti však šlo o marnění potenciálu rozvíjet (univerzální) kritické poznání v planém snění, nebo zda bylo záměrem nechat vzniknout formaci vědění, jež bude podřízena konkrétnímu politickému účelu. Přijetí tohoto základního východiska posiluje možnosti skutečně relevantního, svobodného a otevřeného výzkumu, který se vztahuje k veřejnému, ne národnímu nebo vládnímu zájmu, a který neslouží ani státní moci, ani není obrácen v sofismata „pronárodních odborníků“ coby aspirujících organických intelektuálů současného populismu. Může zároveň přispět k vytyčování prostoru promýšlení budoucnosti *Mezinárodních vztahů* (dále MV), jež dnes vstupují – jako již několikrát v minulosti – do nové epochy.

V tomto krátkém zamyšlení se věnuji otázce, jaká mohou být očekávání ohledně role časopisu v globální disciplíně mezinárodních vztahů. V té souvislosti nabízím několik podnětů do diskuse o tom, jaké mohou být MV v budoucnu, a obracím pozornost i k tématu relevance výzkumu, tomu, jakým způsobem ho místní akademická komunita může (a nemůže) dosahovat, a možnostem, které v tomto ohledu časopis (ne)nabízí.

ROLE ČASOPISU V MODERNÍ DISCIPLÍNĚ MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

Na mytickém počátku světové disciplíny mezinárodních vztahů stojí zakládající počín vzniku katedry v Aberystwyth (1919). Mytickém, protože moderní myšlení o mezinárodních vztazích nejen existovalo v předcházejících desetiletích, ale jeho existence se v plné síle projevila třeba stvořením fikce vestfálského míru legitimizující novou povahu evropského prostorového uspořádání, ve kterém se prosadil emancipační projekt národního státu, a související ideologii státní suverenity (SRV. OSIANDER 2001). Zároveň se již před první světovou válkou rozvíjelo opět moderní myšlení mezinárodně jako anarchie (SCHMIDT 1997), jež zůstává určující pro nemalou část teorie

mezinárodních vztahů, které se stále pohybuje v mezích anarchické *problematiky*. Pádnou i odvážnou obžalobu *všech* států udržujících anarchii při životě za hrůzy první světové války, namísto jednoho konkrétního viníka (Německa), provedl již v jejím průběhu Dickinson (SRV. DITRYCH 2010). Ačkoliv přitom jeho teorie postupně ztrácela na úspornosti a konzistenci, nikdy její vody neopustil. Tím se odlišoval třeba od Mearsheimera pokoušejícího se vysvětlit souvislosti dnešní války na Ukrajině (MEARSHEIMER 2014, CHOTINER 2022) – přitom jeho ofenzivní realismus, předpokládající strukturální tlaky k vytvoření regionálních hegemonií, nabízí pro ruskou revizionistickou politiku přímočařejší vysvětlení než autonomní strategie států ve střední a východní Evropě k zajištění vlastní bezpečnosti skrze členství v organizaci kolektivní obrany (NATO).

Tak či tak, v pozadí zakladatelského počínu v Aberystwyth stojí založení dalších institucí ve stejném období, především Chatham House a Council of Foreign Relations (CFR) – a, což je významné pro tuto úvahu, jejich dodnes vydávaných časopisů *International Affairs* a *Foreign Affairs*. Žádný z těchto a dalších významných časopisů později vydávaných v anglosaském centru disciplíny nedosáhl monopolního postavení jako prostor pro diskusi. Společně však vytvářely a dodnes utvářejí občasný prostor pro vedení menších nebo větších debat. Příkladem ranné menší debaty je dobová diskuse na stránkách *International Affairs* o kontrole zbrojení a postavení války mimo zákon (SRV. PONSONBY 1928, KERR 1928). Příkladem větší strukturované debaty je potom interparadigmatická diskuse mezi realisty a (neo)liberály o podmínkách, možnostech a (nezávislých) účincích mezinárodní spolupráce.

Zároveň po selhání snah o disciplinaci globálního centra disciplíny do omezeného souboru paradigmat sdílejících základní epistemologická východiska – pozoruhodně z nominálně liberálních pozic (SRV. KEOHANE 1988) –, dnes toto centrum charakterizuje ještě vyšší míra pluralismu než dříve. Výsledná heteronomie centra ovšem neznamená *integraci* rozmanitých, dříve upozaděných, dnes však zřetelně se prosazujících perspektiv (např. subalterních, postkoloniálních pohledů) do normální teorie. Vytváří spíše víceméně smírné soužití množství vzájemně *disociovaných* (DUNNE – HANSEN – WIGHT 2013), místy až komunikačně *nesrozumitelných* diskurzivních formací. Jejich existence pochopitelně nebrání vzniku *politických kontroverzí* – zajisté ale přispívá k obtížnému hledání jejich otevřeného, dialogického

projednání. S výjimkou několika univerzálních časopisů, jež spíše než jako místo vedení soustavnějších debat mají funkci (re)produkce akademického kulturního kapitálu, plní časopisy v těchto podmínkách integrativní roli pouze pro mnohačetné diskurzivní formace, v nichž jsou výroky o tom, jak se to se světem má, artikulovány podle vzájemně více či méně uznávaných pravidel, a více či méně srozumitelně.

Tento stav je třeba mít na paměti při uplatňování Wallersteinova schématu *centrum/semiperiferie/periferie* pro topografické čtení globální disciplíny – nebo spíš „disciplíny“. Takové čtení nemůže být redukováno na detekci siločar strukturálních závislostí šlehajících ze stabilního, kolonizujícího centra do periferií a semiperiferií, s patologiemi plynoucími z dominance modernizačního paradigmatu v podobě tlaků na asimilaci a vynucování stejnorodosti pod rouškou odstranění nerovností mezi dříve a později vyvinutými regiony disciplíny. Vztahy mezi centrem, semiperiferií a periferií globální disciplíny jsou namísto toho dynamickými, konstitutivními vazbami. Jejich lokálními projevy mohou být různé mimikry a snaživé přejímání neoliberálního řízení akademického provozu (KRATOCHVÍL 2016). Zároveň působí i hybridizaci centra samotného, kde se např. kritic-koteoreticky zakotvené perspektivy prolínají s ustálenou institucionální praxí – a přejímají a uplatňují tak třeba metody purifikace, disciplinace a produkce a reprodukce vlastních, nových mocenských hierarchií.

Neudržitelnost jednoduché topografie s jednolitým a navenek disciplinujícím centrem nasvědčuje v plné síle mimoběžnost snah o vytvoření svébytného národního oboru, který z pozice semiperiferie a nárokové výjimečnosti bude dlátem natukávat domnělý centrální monolit. Věda je diskurz a strukturálně podmiňované konstitutivní vztahy mezi mocí a věděním nepřestanou vyžadovat kritické zkoumání a promýšlení. Étos hledání poznání o světě, který obýváme, a neustálé ohledávání jeho mezí je ale univerzální. Na nenápadný půvab semiperiferie jako místa, odkud tento étos naplňovat, upozornil před několika lety Růžička (2016), který ho spatřoval ve vyšší rozmanitosti a menších disciplinárních tlacích. K tomu jistě nelze přehlížet potenciál přínosu k poznání, který spočívá v citlivosti při diagnostice projevů liberálního normativního řádu právě na semiperiferii v důsledku staletí trvající *demiorientalizace* střední a východní Evropy (SRV. WOLFF 1994), a paradoxně i v časoprostorové distanci ve vztahu k disciplinárnímu centru. Ta může semiperiferii vést k (věčnému) dohánění v intencích

modernizačního paradigmatu. Zároveň, při jistém sebeuvědomění vlastní situovanosti stojícím na předpokladu, že struktura je při konstituci subjektu vlivná, nikoliv ale determinující, otevírá možnost s odstupem reflektivně i nahlížet a nepřehrávat v centru probíhající kontroverze, které od tohoto étosu odvádějí pozornost. Zpoždění nemusí být vždy nevýhoda.

DISCIPLÍNA, KOMUNITA A VZTAH MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ K NIM

Takové sebeuvědomění regionální situovanosti je něco jiného než metodologický nacionalismus vedoucí v krajní podobě ke snahám o vytvoření od globální disciplíny odvázaného národního oboru. Jakou roli pro globální disciplínu i místní akademickou komunitu může plnit časopis jako MV, pokud metodologický nacionalismus odmítneme, ať už z normativních, nebo epistemologických důvodů?

Setrvale malý zájem o publikování výsledků kvalitního výzkumu v češtině znamená, že MV v ní přestávají, aspoň pravidelně, vycházet. Pro časopis tím začíná nová epocha. Končí jako instituce projektu svébytného národního oboru mezinárodních vztahů, který se ukázal být marný – a je to dobře. Meze integrativní funkce MV pro takto koncipovaný obor ostatně ukazuje mj. Karlas (2022), jehož podrobná obsahová analýza odkrývá mj. jen dílčí (byť v čase rostoucí) teoretickou a metodologickou zakotvenost publikovaných článků i poměrně vysoké zastoupení témat spojených s konkrétními státy a teritorií. *Mezinárodní vztahy* tak mohly sice nabízet cenné a poučené vhledy do zahraničního dění (coby „okno do světa“) – méně už však dění *mezinárodního* s využitím oborových konceptuálních a metodických nástrojů.

Nyní záleží na redakci, redakční radě a vydavateli, aby společně otočili kormidlo novým směrem. Ne v neúctě ke skoro šedesátileté historii periodika, ale s vůlí naplnit tradici novým, soudobým smysluplným obsahem, jehož ambice bude vyměřena ne snahou zasadit se o rozvoj národního oboru, ale obecného přínosu k poznání. Při pohledu na stav globální disciplíny je jedním klíčem k tomuto zámku stát se platformou, která bude plnit integrativní funkci pro určitý výzkumný program, bude indexovaný ve Web of Science a zároveň bude sledovat princip otevřené demokratické vědy tím, že zůstane *open access*.

Jednou možností je vystavět tento výzkumný program na výše zmíněném sebeuvědomění si své regionální situovanosti, ať už v topografii disciplíny, nebo globální politiky obecně. Další možností je poté domesticace již zavedeného programu, např. v souvislosti s časopisem v minulosti i současnosti skloňovaného výzkumu malých států (tj. všech těch které nejsou „mocnostmi“). Malé státy v širokém pojetí jsou sice reziduální, zároveň ale nejpočetnější množina státních aktérů v mezinárodní politice. Její trvalý význam při emergentním vzniku a udržování komplexních vzorců hierarchie a orchestrace by neměl být upozaďován nyní módním paradigmatem velmocenského soupeření (*great power competition*), realismem v novém vydání vynášeným vzhůru tezemi o nutnosti procitnout z dalších dvou (a půl) desetiletí idealismu po konci studené války, kdy měli revoluční / revizionistické mocnosti nezasloužený klid na práci. Naopak, v očekávaném nadcházejícím *interregnu* a ustavování nového globálního *nomu* by si jejich působení zasloužilo pozornosti ještě víc – i malé státy mohou být revizionisté.²

V tomto směru má časopis nezpochybnitelný potenciál přispívat ke globálnímu myšlení mezinárodně. Ve vztahu k domácí akademické komunitě a společenské relevanci výzkumu, který provádí, je už jeho role výrazně méně jistá. Když v Československu v šedesátých letech 20. století MV začaly vycházet, byl na jejich stránkách publikován nově zvědečtý výzkum mezinárodní politiky, vedený snahou narušit zkostnatělý dominantní politický diskurz (SRV. DRULÁK 2002). V těchto podmínkách autoritářského režimu – a zároveň absence globální informační revoluce, kterou prožíváme v současnosti – byla publikace akademického časopisu politickou strategií emancipace. Zvědečtění místního výzkumu mezinárodních vztahů v posledních desetiletích proti tomu otevřelo možnost přispívat ke globálnímu poznání, ovšem za cenu jistého upozaďování MV jako prostoru pro prostředkování výsledků výzkumu uvnitř akademické komunity – přičemž se současně, vzhledem k propování vědeckého diskurzu a jeho pravidel do publikačních standardů, vzdálily komunitě praktiků zahraniční politiky, pro které se stal nečitelným.

Má být výsledkem rezignace na možnost svěbytného národního oboru badatel bez vlastností, popř. usilující za každou cenu o zrušení časoprostorové distance od centra a aktualizující bez prodlení a odstupu zde probíhající pohyby? Samozřejmě, že ne. Domácí výzkum mezinárodních

vztahů musí usilovat o společenskou relevanci. Ta ale nemůže být definována podle not technokratické fachiodiocie coby *Polizeiwissenschaft*, ve službách národního zájmu definovaného úředníky místo veřejné deliberace; a pochopitelně ani podporou pseudonárodního emancipačního hnutí, které podle not nového populismu dělí společnost na elity a lid (MÜLLER 2016), jemuž dnešní autoritáři, tak jako ti minulí, slibují vrátit moc.

Relevanci je třeba chápat v první řadě jako přínos k univerzálnímu, kosmopolitnímu poznání, kde vedle tradiční teorie řešící problémy v prostoru předem vymezeným procesem problematizace odrážejícím politickou konstelaci moci, a tak reprodukující *status quo* má své nezastupitelné místo i teorie kritická. Propojením přínosu k poznání se společenskou relevancí se nicméně dostáváme do terminologického sporu se systémem hodnocení české vědy Metodika 17+. Ten na jedné straně prakticky ukazuje, že organizace vědy a výzkumu, v tomto případě neoliberální důraz na kvantitu produkce a *impact agenda*, fetišizace aplikace výzkumu, nemusí být z centra vždy přejímána se snaživou doslovností. Zároveň tím, že činí z přínosu poznání a společenské relevance dvě základní, *výlučná* kritéria hodnocení, chápe přínos k poznání problematicky jako něco, co je společensky relevantní přinejlepším *zprostředkovaně*, nikoliv samo o sobě.

Hranici mezi hledáním poznání a jeho společenským uplatněním je nutné překonávat v pohledu na hodnocení vědy a výzkumu, ale – v zájmu jejich relevance – především v akademické *praxi*. Zvláště pro obory zkoumající politiku, jako jsou mezinárodní vztahy, je proto důležitým rozměrem relevance v duchu výše zmíněného étosu vnitřně poctivého hledání poznání o světě i veřejná, *parrhetická* promluva kultivující demokratickou veřejnou debatu jako protiklad a protiváha sofistiky – řemesla přemlouvání, užívajícího instrumentálně vědomostí k dosažení svého, nebo cizího zájmu pro zisk.³

V obou těchto (nevýlučných) rozměrech relevance má před sebou místní akademická komunita stále velké úkoly. Zprávy Metodiky 17+ ukazují, že v českém prostředí vzniká světově vynikající oborová produkce, ovšem jedná se zatím o špičku ledovce.⁴ I v centru disciplíny se tvoří pochopitelně mnohem větší poměrné množství výzkumu průměrného či podprůměrného. V českém případě ale dosud schází i stabilní základna špičkového výzkumu, která by se ukázala v robustní produkci výsledků

v Q2 a Q3 světových časopisech indexovaných ve Web of Science (VIZ TĚŽ EBERLE ET AL. 2021). Praktikovaná *parrhesie*, jež zároveň není prostým kontrariánstvím a jež je opakem manipulativní sofistiky, zůstává spíš výjimkou i u těch badatelů a badatelek, kteří do veřejného prostoru vůbec vstupují. Souvisejícím problémem, jehož si všímá Císař (2022), je chybějící provázanost společenské role badatele s jeho výzkumem – a alternativní způsoby ustavení jeho postavení experta, který veřejnosti s určitou autoritou říká, *jak se to se světem má*.

K řešení těchto problémů ale MV přispět nemohou. V minulosti mohly plnit různé funkce – od progresivně politické v dočasném uvolnění socialistického autoritářského režimu v šedesátých letech přes tmelení komunity, která ještě nebyla dostatečně socializována do globální disciplíny (v tomto měla své opodstatnění i konzultační okénka do oboru *tam venku*), po publikační laboratoř pro slibné začínající autory a autorky. V naplňování poslední z nich sehrál z mého pohledu zásadní roli, jež si zaslouží vyzdvihnout, jako šéfredaktor Vít Beneš se svou pověstnou „červenou tužkou“. Význam těchto funkcí není v žádném případě třeba snižovat. Všechny byly ale časově podmíněné – a dnes jsou přežití. Nadějní mladí autoři, kteří by se následně etablovali na mezinárodním poli, možností laboratoře už využívají málo. I starší generace dnešních badatelů upřednostňuje publikaci výzkumu v angličtině jako *lingua franca* globální disciplíny, a česká verze MV tak přestává plnit funkci poučeného utváření pojmosloví, díky němuž můžeme mluvit o současných tématech mezinárodní politiky nepovrchně i česky. Tato funkce mohla být dříve navázána na možnost *parrhetické* řeči směřované k širšímu českému publiku. Dnes, v době informační revoluce, je nicméně třeba naplňovat ji na jiných platformách – třeba i v *Mezinárodní politice*. Právě takové platformy mohou kromě toho účinněji sloužit jako médium vědeckého poznání – včetně onoho pomyslného „okna do světa“, který ukazují v širších souvislostech – pro novináře jako významné prostředkovatele expertízy, státní aparát nebo studenty.

Pokud jde o akademickou excelenci, je krajně nejisté, že se jí podaří významně prohlubovat výhradně materiálním oceněním za výsledky vysoce hodnocené podle scientometrických kritérií, byť – zvláště při promyšleném výběru (např. AIS místo *impaktfaktoru* v Metodice 17+) – poskytují cenná vodítka pro hodnocení vývoje místních akademických institucí a komunit. V honu za formalisticky definovanou excelencí – i fetišizovanou

internacionalizací, jež je opačnou krajní polohou od metodologického nacionalismu – by neměl zanikat význam akademické kultury a ocenění role těch, kteří ji, třeba i onou výše zmíněnou červenou tužkou, drobnou prací vytvářejí. Tato kultura je nezbytná k zajištění stálého pohybu vedeneho étosem hledání poznání v akademickém společenství, které není společenstvím osudu v podobě podřízení jednomu národnímu systému hodnocení vědy a výzkumu (Metodice 17+), ale především společenstvím sdílené dobré akademické praxe, intelektuální otevřenosti a odvahy, společenské odpovědnosti, dialogu, vzájemné podpory a rovných příležitostí. Takové společenství (dobré) akademické praxe je nicméně třeba utvářet především na samotných pracovištích.

ZÁVĚREM

Sebevědomí bez provinčních snah o národní svébytnost, schopnost skutečně přispívat k univerzálně chápanému poznání mezinárodně propojená se spoluutvářením společenských vztahů, do jejichž přediava je akademická komunita zasazena, a důraz na akademickou kulturu a obsah vedle formální scientometrie – to jsou charakteristiky akademické komunity, o jakou bychom měli usilovat. Není to rozhodně vize prostá a bez dilemat. Právě proto bude v zájmu otevřeného a věcného projednávání další budoucnosti této komunity jen dobře, pokud budou její vize, a vize MV jako domácího časopisu, který splnil během své letité a úctyhodné historie pro komunitu několik důležitých funkcí, rozpojeny. Prospěje to oběma.

POZNÁMKY

- 1 Název příspěvku odkazuje, s jistou ironií, k Drápalově sborníku nesocialistické publicistiky z let 1945–1948 (Drápala 2000). Za cenné připomínky k první verzi rukopisu tohoto příspěvku by autor rád poděkoval Janu Danielovi, Dagmar Vorlíček, Jakubu Eberlemu a Jakubu Záhorovi.
- 2 Posledním souhrnným příspěvkem k strategiím malých států, jehož inspirace navíc leží v české akademické komunitě mezinárodních vztahů, je Weiss – Edwards (2022). K tezi o revizionismu slabších aktérů viz Egel – Ward (2022).
- 3 K *parrhesii* a rétorické sofistice jako strategiím akademické publicistiky srv. Ditrych (2020).
- 4 Bibliometrické zprávy a komentáře oborových panelů jsou veřejně přístupné viz <<https://m17.rvvi.cz/>>. Pro zde zmíněný argument jsou zvlášť relevantní zprávy a komentáře pro oborovou skupinu FORD 5.6 Political Science a její podobor International Relations.

ZDROJE

- C Cisař, Ondřej (2022): Sociální věda česky? *Mezinárodní vztahy*. Vol. 57, No. 4, s. 125–134, <<https://doi.org/10.32422/mv-cjir.501>>
- D Ditrych, Ondřej (2010): Anarchie a utopie v díle G. Lowese Dickinsona. *Mezinárodní vztahy*, Vol. 45, No. 2, s. 135–148.
- Ditrych, Ondřej (2020): The Logic of Strategic Inhumanity and the Cost of Publicism. *New Perspectives*, Vol. 28, No. 1, s. 112–117, <<https://doi.org/10.1177/2336825X20908468>>.
- Drápala, Milan (ed.) (2000): *Na ztracené vartě Západu: Antologie české nesocialistické publicistiky z let 1945–1948*. Praha: Prostor.
- Drulák, Petr (2002): Záblesk v totalitní temnotě: Pokus o výzkum mezinárodních vztahů v období reformního komunismu. *Mezinárodní vztahy*, Vol. 37, No. 1, s. 40–57.
- Drulák, Petr (2009): Přestaňme dohánět, začněme tvořit! Budoucnost českého oboru mezinárodních vztahů. *Mezinárodní vztahy*, Vol. 44, No. 3, s. 95–109.
- Dunne, Tim – Hansen, Lene – Wight, Colin (2013): The End of International Relations Theory? *European Journal of International Relations*, Vol. 19, No. 3, s. 405–425, <<https://doi.org/10.1177/1354066113495485>>.
- E Eberle, Jakub – Smékal, Hubert – Ocelík, Petr – Krpec, Oldřich (2021): Political Science in Central and Eastern Europe: Integration with Limited Convergence in Czechia. *European Political Science*, Vol. 20, s. 183–203, <<https://doi.org/10.1057/s41304-020-00311-9>>.
- Egel, Naomi – Ward, Stewen (2022): Hierarchy, Revisionism, and Subordinate Actors: The TPNW and the Subversion of the Nuclear Order. *European Journal of International Relations*, Vol. 28, No. 4 (first online), <<https://doi.org/10.1177/13540661221112611>>.
- CH Chotiner, Isaac (2022): Why John Mearsheimer Blasts the U.S. for the Crisis in Ukraine. Interview s Johnem Mearsheimerem. *New Yorker*, 1. 3. 2022, <<https://www.newyorker.com/news/q-and-a/why-john-mearsheimer-blames-the-us-for-the-crisis-in-ukraine>>.
- K Karlas, Jan (2022): Mezinárodní vztahy 2000–2017: rozbor jedné základní etapy vývoje časopisu. *Mezinárodní vztahy*, Vol. 57, No. 4, s. 75–94, <<https://doi.org/10.32422/mv-cjir.497>>.
- Keohane, Robert (1988): International Institutions: Two Approaches. *International Studies Quarterly*, Vol. 32, No. 4, s. 379–396, <<https://doi.org/10.2307/2600589>>.
- Kerr, Philip (1928): The Outlawry of War. *International Affairs*, Vol. 7, No. 6, s. 361–388, <<https://doi.org/10.2307/3014936>>.

- Kratochvíl, Petr (2016): Strukturální problémy české sociální vědy: O hybridním charakteru oboru mezinárodních vztahů. *Mezinárodní vztahy*, Vol. 51, No. 1, s. 17–29.
- M Mearsheimer, John (2014): Why the Ukraine Crisis is the West's Fault. *Foreign Affairs*, September – October 2014, <<https://www.foreignaffairs.com/articles/russia-fsu/2014-08-18/why-ukraine-crisis-west-s-fault>>.
- Müller, Jan-Werner (2016): *What is Populism?* Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- O Osiander, Andreas (2001): Sovereignty, International Relations, and the Westphalian Myth. *International Organization*, Vol. 55, No. 2, s. 251–287, <<https://doi.org/10.1162/00208180151140577>>.
- P Ponsonby, Arthur (1928): Disarmament by Example. *International Affairs*, Vol. 7, No. 4, s. 225–240, <<https://doi.org/10.2307/3015494>>.
- R Růžička, Jan (2016): Výzkum mezinárodních vztahů na semiperiferii. *Mezinárodní vztahy*, Vol. 51, No. 1, s. 30–40.
- S Schmidt, Brian C. (1997): *The Political Discourse of Anarchy*. New York: SUNY Press.
- W Weiss, Tomáš – Edwards, Geoffrey (eds.) (2022): *Small States and Security in Europe*. London: Routledge, <<https://doi.org/10.4324/9781003082453>>.
- Wenger, Etienne (1998): *Communities of Practice: Learning, Meaning, and Identity*. Cambridge: Cambridge University Press, <<https://doi.org/10.1017/CBO9780511803932>>.
- Wimmer, Andreas – Glick Schiller, Nina (2002): Methodological Nationalism and Beyond. *Global Networks*, Vol. 2, No. 4, 301–334, <<https://doi.org/10.1111/1471-0374.00043>>.
- Wolff, Larry (1998): *Inventing Eastern Europe: The Map of Civilization in the Mind of the Enlightenment*. Palo Alto: Stanford University Press.

NOTE

This contribution is a result of the project TL05000626 The Communication of Expertise as a Means of Strengthening Societal Resilience in the Postfactual Era supported by the Technology Agency of the Czech Republic.

AUTHOR BIOGRAPHY

Ondřej Ditrych is Director of the Institute of International Relations Prague, and Associate Professor of Political Science at the Institute of Political Studies, Charles University. He was previously a Senior Researcher at the Institute of International Relations, a Fulbright Research Fellow at Harvard University, an Associate Fellow at the European Union Institute for Security Studies (EUISS), a Visiting Scholar at Sciences Po Paris or a Visiting Researcher at Stiftung Wissenschaft und Politik Berlin. His research interests include terrorism and revolutionary violence, Transatlantic security and global strategic foresight.